

Marianne Christensen Norgaard og Jan Steinberg Norgaard
Birkely 6
4571 Grevinge

14. november 2022

Dispensation fra naturbeskyttelsesloven

Til oprensning af sø og etableret stensætning langs dele af søbredden

Odsherred Kommune har modtaget jeres ansøgning af 26. august 2021 om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at oprense en ca. 800 m² stor sø på Birkely 6, 4571 Grevinge. Søen ligger på matr.nr. 5ab Gundestrup By, Grevinge. Ved kommunens besigtigelse af søen den 13. oktober 2022 konstateredes det, at der på to strækninger langs med søbredden er etableret stensætning med underliggende dug. Søens placering og placeringen af stensætning langs søbredden fremgår af bilag 1.

Kommunens dispensation til såvel oprensning som bibeholdelse af stensætninger er nødvendig, da søen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1 jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Afgørelse

Odsherred Kommune giver hermed dispensation til at oprense søen som ansøgt i henhold til § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Odsherred Kommune giver desuden lovliggørende dispensation til bibeholdelse af den etablerede stensætning langs søbredden i henhold til § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet. Se bilag 4, hvis I ønsker at klage over denne afgørelse.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de beskyttede naturtyper. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensation til oprensning af søen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Af hensyn til søens dyre- og planteliv må oprensningen kun finde sted i perioden 1. august til 1. marts.
2. Der må kun fjernes aflejret materiale
3. Brinkerne må ikke gøres stejlere.
4. Oprensningen skal foretages så der kommer et jævnt fald fra bredden til den centrale del af søen, med en hældning der ingen steder er stejlere end 1:5.
5. Søen må ingen steder blive dybere end 1,1 meter.
6. Der må ikke fodres i søen eller nærmere end 10 meter fra søen.
7. Der må ikke udsættes andefugle, krebs, fisk eller andre dyr samt planter.
8. Der må ikke opsættes andehuse, hegn eller andre kunstige indretninger.
9. Det opgravede materiale jævnes ud i et højst 50 cm tykt lag i den nordlige del af matriklen i en afstand af minimum 5 m fra søen og fra engen på naboejendommen. Se bilag 2.
10. Placeringen af det oprensede materiale må ikke ændre afvandingsforholdene fra naboejendommene.
11. Projektet skal udføres inden for rammerne af Odsherred Kommunes forskrift for midlertidige støjende og støvende aktiviteter.
12. Arbejdet skal afsluttes senest 3 måneder efter, at det er påbegyndt.
13. Kommunen skal underrettes på mail natur@odsherred.dk eller tlf. 59 66 60 39 senest en måned efter, at arbejdet er afsluttet.

Kommunen vil føre tilsyn med projektet, når det er afsluttet.

Kommunens forskrift for midlertidig støjende og støvende aktiviteter er vedlagt som bilag.

Læs mere om det gode vandhul i kommunens vandhulsfolder, som du kan finde på kommunens hjemmeside via følgende link: <https://odsherred.dk/da/bo-og-leve/affald-og-en-groen-hverdag/natur-og-biodiversitet/goer-naturen-bedre/etablering-og-oprensning-af-soeer/?text=vandhul&l1=3&l2=3&l3=3&l10=3>

Forhold til andre myndigheder

Udledning af vand til vandløb ved midlertidig udpumpning i en kortere periode kan ske uden tilladelse, hvis følgende vilkår overholdes:

1. Ejere af vandløbet skal acceptere udledningen.
2. Udledningen må ikke give anledning til fysisk påvirkning/erosion af vandløbet.
3. Udledningen skal straks ophøre, hvis der opstår problemer med høj vandstand eller fysiske skader i vandløbet.
4. I er erstatningsansvarlig, hvis der sker skader som følge af udledningen.

5. Der skal være monteret sedimentationsfilter, som vandet skal passere inden udløb til vandløbet.

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale, f.eks. stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår o.l., ved oprensningen, skal arbejdet standses med det samme. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Hvis der under oprensningen konstateres affald i søen eller andre tegn på forurening fx unaturlig lugt, skal kommunen underrettes på miljoe@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Hvis der ændres ved dræn og grøfter, eller vandets afløb fra ejendommen ændres, skal der søges om tilladelse hertil hos kommunen. Hvis der tilføres dræn- eller grøftevand fra omkringliggende arealer eller der er forbindelse med andre vandløbssystemer, skal der være en dyrkningsfri bræmme på mindst 2 m omkring søen, jf. § 69 i vandløbsloven.

Fremtidige ændringer af søen, herunder fx yderligere oprensning eller plantning langs søbredden vil kræve en ny dispensation fra kommunen.

Vurdering

Kommunen vurderer, at der er et aktuelt behov for at foretage en oprensning i søen som ansøgt, fordi søen har forbindelse til Nordkanalen, hvorfra der dagligt strømmer vand ind og ud af søen, hvorved søen virker som sandfang. På nuværende tidspunkt er søen blevet meget lavvandet som følge af ophobning af sediment. En oprensning vil desuden modvirke tilgroning med Tagrør i den centrale del af søen, som ellers hurtigt gror til pga. den lave vanddybde.

Kommunen vurderer, at vandstandssvingningerne i søen, som er forårsaget af, at tidevandet forplanter sig op gennem Nordkanalen til søen, medfører erosion af søbredden i en sådan grad, at en brinksikring langs dele af søbredden er nødvendig for at undgå, at søen breder sig til store dele af den omkringliggende have. Kommunen vurderer, at den helt specielle tidevandspåvirkning undtagelsesvist kan begrunde en dispensation til stensætning langs dele af søbredden. Kommunen har i vurderingen desuden lagt vægt på at søen er beliggende i en eksisterende have.

Kommunen vurderer, at hverken oprensning eller stensætning langs med søbredden vil kunne påvirke internationale naturbeskyttelsesområder eller vil kunne forringe levesteder for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Kommunen meddeler på denne baggrund dispensation til den ansøgte oprensning og lovliggørende dispensation til den etablerede stensætning langs søbredden. I kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 3.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis I har spørgsmål til afgørelsen, er I velkommen til at kontakte Naturteamet på tlf. 59 66 60 39 eller mail natur@odsherred.dk. I får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Mette Nyerup Nielsen
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

1. Ejer af naboejendommen Birkely 1 via digital post
2. Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
3. Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk
4. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
5. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
6. Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; kreds14@friluftsradet.dk
7. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
8. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
9. Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
10. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
11. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk
12. Dansk Botanisk Forening, Naturbeskyttelsesudvalget, nbu@botaniskforening.dk

This aerial map shows a residential area with a central 'Beskyttet sø' (protected pond) highlighted in blue with a red border and diagonal hatching. The pond is labeled '5ab'. Surrounding areas are labeled with codes: '5ap' to the north, '5a0' to the west, and '59' to the east. Roads shown include 'Nykøbingvej' at the top and 'Grevinge Kanalvej' at the bottom. A scale bar indicates 10 m.

5 af 12

Bilag 2. Kort med angivelse af område, hvor det oprensede materiale placeres.

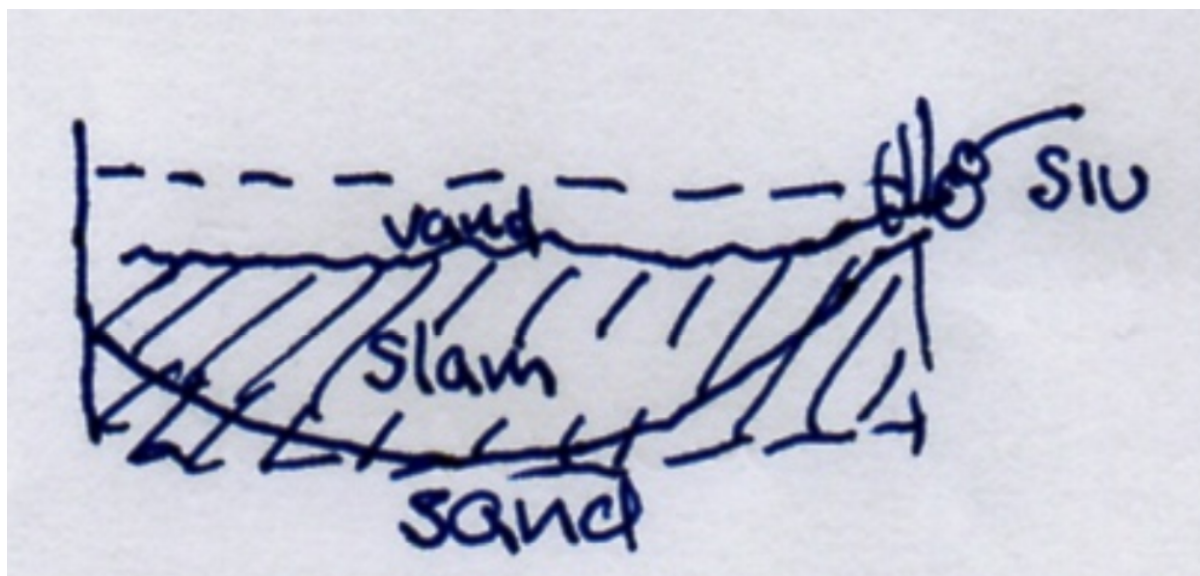
Figur 2. Oversigtskort viser med sort skravering det område i den nordlige del af matriklen, hvor det oprensede materiale placeres (udsnit af kortbilag fra ansøgningsmaterialet).

Bilag 3. Redegørelse

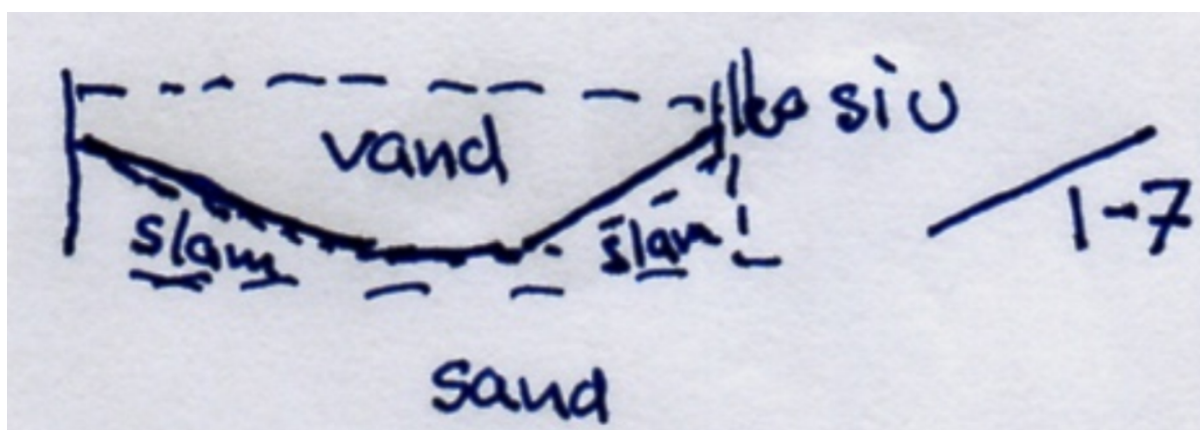
I har søgt om dispensation til at oprense søen på jeres ejendom beliggende på matr.nr. 5ab Gundestrup By, Grevinge, Birkely 6, 4571 Grevinge.

I jeres ansøgning har I oplyst, at I for at forbedre naturtilstanden ønsker at fjerne hovedparten af det sediment, der over tid har ophobet sig i søen.

I har oplyst, at søen vil blive drænet i forbindelse med oprensningen, og sedimentet graves op og køres bort med maskiner. Der etableres en midlertidig barriere med spuns eller sandsække i passagen mellem søen og Nordkanalen. Vandet fra søen vil blive pumpet over i Nordkanalen under oprensningen. Når oprensningen er gennemført, bliver søen igen fyldt med vand fra Nordkanalen. Af hensyn til dyrelivet planlægges projektet gennemført i perioden 1. august til 1. januar.

Figur 3. Tværsnit af søen nu (skitse fra ansøgningen).

Figur 4. Tværsnit af søen efter oprensningen (skitse fra ansøgningen).

I har oplyst, at der langs med kanten af søen fjernes ca. 10 cm sediment og op til ca. 50 cm på midten af søen. Hældningen af bunden bliver i forholdet 1:7.

I har oplyst at søen siden etableringen i 1960'erne er slammet meget til og undertiden er næsten tørlagt. I 2018 var søen helt tørlagt. I vurderer at oprensningen vil medføre fjernelse af omkring 200 m³ sediment.

I har fået foretaget analyse af 3 stk. sedimentprøver. Analyseresultatet viser, at sedimentet overholder grænseværdierne for klasse 0 jord dvs. ren jord.

Som et led i sagsbehandlingen var Odsherred Kommune på besigtigelse i området den 13. oktober 2022 sammen med ejer Jan Norgaard. Ved besigtigelsen fremgik det, at der langs med den nordlige søbred er etableret stensætning med underlæggende dug på to strækninger langs med søbredden. Jan oplyste, at det havde været nødvendigt at etablere stensætningerne langs bredden, fordi vandstanden i søen følger tidevandet og derved hæver og sænker sig 2 gange dagligt. Jan oplyste, at strømmen ind og ud af søen har resulteret i, at den nordlige bred var eroderet helt væk under græsplænen langs den nordlige søbred, og at søen derved havde oversvømmet et større område af haven nord for søen. Ud over stensætningen, som er etableret i 2012/2013, har Jan i år lagt nyt jord langs med bredden ovenfor stensætningerne.

Den ansøgte oprensning og bredsikringen berører et område, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1. Det betyder, at tilstanden ikke må ændres. Efter naturbeskyttelsesloven § 65 kan kommunen, i særlige tilfælde, meddele dispensation fra denne bestemmelse.

Ved besigtigelsen den 13. oktober 2022 fremstod søen som lavvandet med stejle brinker. Bundsedimentet fremstår fast. Ud over forbindelsen til Nordkanalen har søen også forbindelse til en mindre kanal/grøft, som løber rundt i haven. Grøften fungerer som afvanding af grunden.

Søen fremstod relativt artsfattig kun med spredte vandplanter på bunden. Ved besigtigelsen blev der registreret Stor Andemad, Aks-Tusindblad, Hvid Åkande (evt. en havevariant), Gul Iris, Tagrør, Sylt-Star, Strand-Kogleaks og Hjortetrøst i søen og i bredzonen. Jan fortalte, at der er fisk i søen: skaller, aborre, karper og ål.

Jan fortalte, at han plejer søen ved kontinuerligt at fjerne Tagrør, som ellers spreder sig på hele bunden af søen.

Fra ejendommen stiger terrænet kraftigt op til naboen i Birkely 1 og op til Nykøbingvej nord for ejendommen. Det er i dette område, Jan ønsker at placere det oprensede materiale, som efter afvanding og planering vil blive overdækket med et lag træflis.

Fotos fra besigtigelsen den 13. oktober 2022

Figur 5. Den vestlige del af søen.

Figur 6. Den nordlige søbred set fra vest med den vestlige stensætning til venstre i billedet.

Figur 7. Den nordøstlige søbred med den østlige stensætning til venstre for broen.

Figur 8. Den østlige del af søen set fra broen ud til Nordkanalen.

Den nærliggende naboejendom Birkely 1 er blevet hørt i forbindelse med sagen og har oplyst, at de accepterer placeringen af det oprensede materiale som ansøgt. Ejer af søen har aftalt med naboen, at hvis der efter nogle uger efter oprensningen fortsat er lugtgener fra sedimentet, vil Jan pålægge et tyndt lag jord over sedimentet.

Søen er kortlagt som en beskyttet sø af Vestsjællands Amt i 1993. Søen er besigtiget den 25. juli 2013 af kommunens konsulent Aglaja. Ved besigtigelsen i 2013 er søen beskrevet som en havedam med direkte forbindelse til Nordkanalen med tilsvarende svingende vandstand og et tykt lag sediment. Naturtilstanden er estimeret til moderat. Ved besigtigelsen er der registreret Strand-Kogleaks, Kryb-Hvene, Hjortetrøst, Tagrør, Hvid Åkande, Aks-Tusindblad (dominerende), Gul Iris, Fiskehejre, Gedde og Karpe.

Formålet med naturbeskyttelsesloven er at værne om landets natur og miljø ved bl.a. at beskytte en række naturtyper mod tilstandsændringer.

Kommunen har i behandling af sagen lagt vægt på at søen er meget påvirket af mængden af sediment, der igennem årene er kommet ind i søen via forbindelsen til Nordkanalen. Kommunen vurderer, at det på sigt er nødvendigt at gennemføre en oprensning, hvis søen skal bevares som en sø, da vandstanden allerede på nuværende tidspunkt er lav pga. sedimentet.

Kommunen vurderer, at vandstandssvingningerne i søen forårsaget af tidevandet og forbindelsen til Nordkanalen medfører erosion af søbredden i en sådan grad at en brinksikring langs dele af søbredden er nødvendig for at undgå, at søen breder sig til store dele af den omkringliggende have. Kommunen vurderer, at der på grund af denne tidevandspåvirkning af en sø i en eksisterende have er tale om et særligt tilfælde, som derfor kan begrunde, at der undtagelsesvist kan gives dispensation til stensætning langs dele af søbredden som den, der er etableret.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Arealet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde (Natura 2000). Det nærmeste Natura 2000-område (Natura 2000 område nr. 155 - Udby Vig) ligger i en afstand af ca. 8 km. Det er kommunens vurdering, at det på grund af projektets begrænsede og lokale karakter kan udelukkes, at det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke dette eller andre Natura 2000-områder væsentligt.

Der er ingen kendte registreringer af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV i nærområdet omkring søen. Den nærmeste kendte bestand af arter omfattet af bilag IV er på strandengen ca. 100 meter nord for søen, hvor der i 1993 er registreret markfirben. Ejendommen Birkely 6 er overvejende skygget af høje træer og har relativt fugtig bund. Kommunen vurderer at der på ejendommen ikke er egnede levesteder for markfirben. Selve søen er artsfattig med et begrænset plantedække og tilstedeværelse af fisk. Kommunen vurderer at søen er uegnet som levested for padder. Samlet set vurderer kommunen, at projektet ikke vil kunne påvirke levesteder for dyrearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade plantearter omfattet af samme.

Bilag 4. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.